

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนและการดำรงชีวิตประจำวันในสังคมปัจจุบัน การอ่านเป็นเครื่องมือที่จำเป็นที่สุดในการค้นคว้าหาความรู้ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูง ย่อมจะได้รับความรู้มากและประสบความสำเร็จในการศึกษามากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ เมื่อจบการศึกษาแล้วการอ่านยังคงมีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวัน เพราะ การอ่านจะช่วยทำให้ผู้อ่านมีความรู้ มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง และมีผลต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาคุณภาพของพลเมืองด้วย ดังพระราชดำริสตอนหนึ่งของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2533) ที่พระราชทานเนื่องงานวโรกาสทรงเปิด การประชุมสมัชชาสภาการศึกษาผู้ใหญ่ ครั้งที่ 4 และประกาศปีสากลแห่งการรู้หนังสือของยูเนสโก ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การรู้หนังสือเป็นความจำเป็นสำหรับทุก ๆ ชาติที่กำลังพัฒนา ตลอดจนเป็น กิจกรรมที่จะต้องร่วมมือกันส่งเสริมให้บรรลุให้ได้ ถ้าปราศจากพื้นฐาน การรู้หนังสือของประชาชนในประเทศแล้ว ความพยายามในการดำเนินการ พัฒนาทุกอย่างคงไร้ผล การรู้หนังสือเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการที่จะนำไปสู่จุดหมายอันสูงสุด นั่นคือทำให้มนุษยชาติเกิดความสมบูรณ์สูงสุด มีการพัฒนาที่เกิดขึ้นพร้อมกันไปอย่างสมดุลระหว่าง มนุษย์ ธรรมชาติ และ สังคม ซึ่งการจะทำให้บรรลุความสมบูรณ์เช่นว่านี้ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย และเป็น เรื่องที่คุ้มค่ามาก หากพวกเราทุกฝ่ายจะร่วมแรงร่วมใจกัน เพียรพยายามไปสู่จุดหมายนี้

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดให้ ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนมีความ การทางภาษาทั้งในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษาสามารถ

ไว้เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2534)

การอ่านจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อผู้อ่านมีความเข้าใจสิ่งที่อ่าน และครูจะต้องสอนให้ ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีความหมาย ตลอดจนสอดแทรกบูรณาการด้าน ความรู้ต่าง ๆ ไปด้วย (ราศรี ทองสวัสดิ์, 2533) จากการวิจัยของ สายสุณี สกกุลแก้ว (2534) พบว่าการอ่านเป็นทักษะเบื้องต้นที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ การคิด การแก้ปัญหา และเป็นทักษะที่ประกอบด้วยการรับรู้ที่ซับซ้อน ต้องอาศัยประสบการณ์และการฝึกอย่าง เพียงพอ จึงจำเป็นต้องวางพื้นฐานให้กับนักเรียนตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา แต่ในปัจจุบัน สภาพการอ่านของเด็กประถมศึกษายังเป็นปัญหาที่รอการแก้ไข ทั้งนี้จากการรายงานการวิจัย ของ บันลือ พฤกษ์วัน (2533) พบว่าเด็กเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อ่านไม่ออกไม่ รู้จักประสมคำ อ่านออกแต่ไม่แตกฉาน อ่านได้แต่ไม่เข้าใจความหมาย สรุปความไม่ค่อยได้ ไม่สามารถอ่านอย่างวิเคราะห์ อ่านช้า ฯลฯ ซึ่งทำให้อาจมีผลต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ

จากการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทักษะภาษาไทยใน ระดับประเทศปีการศึกษา 2527-2532 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) พบว่าสมรรถภาพการอ่านในใจมีผลการประเมินต่ำสุดมาตลอดคือ จากคะแนนเทียบ 10 ได้เท่ากับ 4.53, 4.86, 5.20, 3.92, 5.07, 5.62 ตามลำดับ แสดงว่าความสามารถพื้นฐานทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ดังนั้นครู จึงควรมีบทบาทด้วยการหาวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพกำลังเป็นที่สนใจของนักการศึกษาโดย ทั่วไป ตามหลักการจิตวิทยาสังคมและองค์การ การทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดเป้าหมายร่วม จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่าการทำงานคนเดียว นักการศึกษาได้เสนอรูปแบบการเรียนซึ่ง น่าจะนำมาใช้สำหรับการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย และ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมวิชาการ ที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการกลุ่ม คือ การเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ประกอบด้วยสมาชิกที่มีความแตกต่างกันเป็นอันว่า เพศ เชื้อชาติ ความสามารถทางการเรียน สมาชิกในกลุ่มจะมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน รับผิดชอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกัน (Johnson, D.W. and

Others, 1984) จุดสำคัญของการเรียนแบบนี้คือ ต้องการลดการทำงานเพื่อตนเองและการยึดความเป็นของตัวเองลง ให้การร่วมมือในการทำงานเพื่อกลุ่มและส่วนรวมมากขึ้น (สุรศักดิ์ หลาบมาลา, 2531)

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือที่จะทำให้การนำไปใช้ประสบผลสำเร็จ มีอยู่ 5 ประการดังนี้

1. Positive Interdependent หมายถึง ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทางบวกหรือการพึ่งพาอาศัยกันของสมาชิกในกลุ่ม ในการทำงานที่มีเป้าหมายร่วมกัน ทำงานร่วมกันโดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการทำงานนั้น มีการแบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน ทุกคนมีบทบาทและประสบความสำเร็จร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย

2. Face to Face Interaction หมายถึง การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกจะต้องให้ความสนใจ เอาใจใส่ที่จะรับฟังและเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่ม

3. Individual Accountability หมายถึง ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละบุคคลที่จะช่วยให้กลุ่มมีสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการทำงาน ซึ่งสัมฤทธิ์ผลของกลุ่มก็ขึ้นอยู่กับสัมฤทธิ์ผลของสมาชิกแต่ละคน อาจจะประเมินได้จากผลการทดสอบของสมาชิกแต่ละคน การสุ่มเลือกสมาชิกในกลุ่มเป็นตัวแทนรายงานผลงานของกลุ่ม

4. Interpersonal and Small Group Skills หมายถึง การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานเป็นกลุ่มย่อย เป็นทักษะที่สำคัญในการทำงานกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ นักเรียนควรจะได้รับฝึกทักษะเหล่านี้เสียก่อน

5. Group Processes หมายถึง กระบวนการทำงานกลุ่มที่มีขั้นตอนในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มที่วางไว้

การเรียนแบบร่วมมือมีหลายวิธี แต่ละวิธีจะมีโครงสร้างที่แตกต่างกันและมีความเหมาะสมกับลักษณะ เนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันไป การเรียนแบบร่วมมือโดยผสมผสานการอ่านและการเขียนเรียงความ (Cooperative Integrated Reading and Composition หรือ CIRCS) เป็นวิธีการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมาเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนในระดับประถมศึกษา (Robert J. Stevens and Others, 1987 quoted in Robert E.

Slavin, 1990) ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 อย่างคือ

1. กิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
2. การสอนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ
3. การผสมผสานศิลปภาษากับการเขียน

การทํากิจกรรมเหล่านี้นักเรียนจะทำงานเป็นกลุ่มที่มีการเรียนรู้อย่างหลากหลาย กิจกรรมทุกอย่างดำเนินไปเป็นวงจรปกติ โดยมีการนำเสนอของครู การฝึกเป็นกลุ่ม การฝึกอย่างอิสระ การประเมินโดยเพื่อน การฝึกเพิ่มเติม การทดสอบและการยอมรับของกลุ่ม

จากปัญหาเกี่ยวกับการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย และแนวคิดในการสอนอ่านดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยอิงแนวคิดของโรเบิร์ต เจ สตีเวนส์ และคณะ (Robert J. Stevens and Others, 1993) ซึ่งได้ทำการวิจัยแล้วพบว่า ได้ผลดีทั้งด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนภาษาไทยโดยแบ่งขั้นตอนการเรียนการสอนออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
2. ขั้นดำเนินการสอน
3. ขั้นวัดผลและประเมินผล

การเรียนแบบร่วมมือโดยวิธีผสมผสานการอ่านและการเขียนเรียงความนี้ประกอบด้วยกิจกรรมที่สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน คือ กิจกรรมการเขียนซึ่งเป็นกิจกรรมที่นำเสนอ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการเขียนดังนี้

กิจกรรมการเขียนเรื่องเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน แซนดรา สโตทสกี (Sandra Stotsky, 1982) ที่แนะว่าการเขียนเรื่องจากการทำความเข้าใจบทอ่านและการสรุปเรื่อง สามารถพัฒนาการอ่านของผู้เรียนได้ เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะการใช้ภาษา ทั้งเกี่ยวกับคำศัพท์และโครงสร้างเพื่อถ่ายทอดความคิดที่ได้รับจากบทอ่าน สิ่งเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำความเข้าใจจนถึงที่จะอ่านต่อไปได้ นอกจากนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนซึ่งจะมีส่วนช่วยในการอ่านบทอ่านให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น โดโรธี แกรนท์ เฮนนิ่งส์ (Dorothy Grant Henning, 1982) ได้กล่าวถึงการสอนอ่านว่า การสอนโดยให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่าน

บทอ่านที่กำหนดมาให้เพียงอย่างเดียว จะทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสที่จะพัฒนาความเข้าใจว่า บทอ่านนั้นเรียบเรียงมาได้อย่างไร การเรียนรู้ที่จะเขียนโดยการจัดเรียงข้อมูลออกมา เป็นเนื้อความ จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่าผู้เรียนถ่ายทอดความคิดของเขาออกมา เป็นภาษาเขียนได้อย่างไร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนอ่านบทอ่านได้อย่างเข้าใจยิ่งขึ้น

การใช้กิจกรรมการเขียนมาช่วยสอนอ่านสามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ ดังที่ คาร์เมน คอลลินส์ (Carmen Collins quoted in Sandra Stotsky, 1982) ได้ทำการวิจัยในระดับปริญญาเอกในปี ค.ศ. 1979 โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกเขียนร่วมกับการอ่าน ในการทดลองกับนักศึกษาปีที่ 1 ระดับมหาวิทยาลัยเป็นเวลา 1 ภาคเรียน พบว่านักศึกษากลุ่ม ทดลองที่ได้ฝึกการเขียนถ่ายทอดความคิดไปพร้อม ๆ กับการอ่าน มีความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ฝึกการเขียน

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการทดลองสอนอ่านเพื่อความ เข้าใจภาษาไทยด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ โดยสุ่มตัวอย่างประชากรแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหม้อ "พัฒนราษฎร์" อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาภูมิหลังของนักเรียนโรงเรียนนี้พบว่าผู้ปกครองของ นักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้น้อย จบการศึกษาชั้น ป.6, ป.7 ผู้ปกครองมีเวลา ดูแลเรื่องการเรียนของลูกหลานน้อย เพราะต้องรีบออกไปทำงานตั้งแต่เช้าและกลับบ้านค่ำ ประกอบกับการศึกษาของผู้ปกครองมีเพียงระดับการศึกษาภาคบังคับ จึงขาดความสามารถใน การสอนลูกหลาน ซึ่งสอดคล้องกับนิยามการอ่านของสเปชและสเปช (Spache and Spache, 1969) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นผลสะท้อนภูมิหลังทางวัฒนธรรม ดังนั้นถ้านักเรียนกลุ่มดังกล่าว ได้รับการสอนวิชาภาษาไทยด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียนและไม่ใช้ กิจกรรมการเขียนจะพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยหรือไม่ เพียงไร ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำผลมาเสนอแนะแก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนวิชาภาษาไทย อันเป็นแนวทางการปรับปรุงการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ในระดับชั้น ประถมศึกษาที่นักเรียนมีลักษณะและคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียน และกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียนและกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

นักเรียนกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียน (กลุ่มทดลองที่ 1) และกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน (กลุ่มทดลองที่ 2) มีบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มเท่าเทียมกัน เพราะทั้งสองกลุ่มได้ฝึกทักษะพื้นฐานในการทำงานกลุ่มจำนวน 5 แผน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเท่ากัน ก่อนทำการทดลองแผนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

สมมติฐานของการวิจัย

โรเบิร์ต เจ สตีเวนส์ และคณะ (Robert J. Stevens and Others, 1993) ได้ทำการวิจัยผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยวิธีผสมผสานการอ่านและการเขียนเรียงความที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ได้ผลดีทั้งด้านการอ่านและการเขียน

นอกจากวิธีการเรียนแบบร่วมมือแล้ว กิจกรรมที่สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านคือกิจกรรมการเขียน จากผลการวิจัยของ คาร์เมน คอลลินส์ (Carmen Collins, 1970 quoted in Sandra Stotsky, 1982) พบว่าการฝึกการเขียนร่วมไปกับการอ่านมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียน จะมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ทั้งกลุ่มที่ใช้กิจกรรมการเขียนและกลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมการเขียน หลังการทดลองจะมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกำลังเรียนอยู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนบ้านหมอ "พัฒนราชบุรี" สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำนวน 64 คน

2. การสอนอ่านด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ประกอบด้วยแผนการสอนกลุ่มทดลองละ 20 แผน เนื้อหาที่นำมาใช้ในแผนการสอนเป็นบทอ่าน จำนวน 20 บทอ่าน ซึ่งคัดเลือกมาจากหนังสือส่งเสริมการอ่าน นิยายสาร วารสาร ฯลฯ มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กาหเทศาไว้สำหรับชั้น ป.3 - ป.4 ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในครอบครัว สังคม ชุมชน นิทาน ฯลฯ โดยคำนึงถึงหลักจิตวิทยาและหลักการศึกษาหนังสือวรรณกรรมสำหรับเด็กของปราณี เชียงทอง (2526)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) มี 2 ตัวแปร ได้แก่

3.1.1 การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียน

3.1.2 การเรียนแบบร่วมมือโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเรียนแบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนภาษาไทยเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งมีนักเรียนกลุ่มย่อยละ 4 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านสูง 1 คน กลาง 2 คน ต่ำ 1 คน สำหรับการเรียนทุกคนจะต้องมีเป้าหมายร่วมกัน มีส่วนร่วมในการทำงาน แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์ แสดงความคิดเห็น มีความรับผิดชอบ เป็นผู้ฟังที่ดี ปรึกษาหารือกัน เมื่อจบบทเรียนหนึ่งจะมีการทดสอบความเข้าใจ นักเรียนทุกคนจะต้องให้ความสามารถของตนเอง คะแนนของนักเรียนในการทดสอบคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มย่อย กลุ่มย่อยที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป ในการทำกิจกรรมทุกอย่างเรียกว่า "กลุ่มดีเลิศ" ได้รับวุฒิบัตรประเภทสวยงาม กลุ่มย่อยที่ได้คะแนนระหว่างร้อยละ 80-89 เรียกว่า "กลุ่มดีมาก" ได้รับวุฒิบัตรเล็กกว่ากลุ่มแรก กลุ่มย่อยที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 เรียกว่า "กลุ่มดี" ได้รับวุฒิบัตรธรรมดา มีการประกาศผลคะแนนของกลุ่มย่อยเมื่อเรียนให้ 5 แผนการสอน แล้วเปลี่ยนสมาชิกกลุ่มย่อยใหม่

การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย หมายถึง ความเข้าใจในการอ่านบทอ่านมี 4 ระดับ ดังนี้

1. การอ่านตามตัวอักษร (Literal Reading) หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนกล่าวออกมาโดยตรง
2. การอ่านตีความ (Interpretive Reading) หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องแสวงหาความหมายที่ซ่อนเร้นในข้อความที่ปรากฏอยู่ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรง
3. การอ่านโดยวิจิตรวิจารณ์ (Critical Reading) หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถพิจารณาตัดสินเพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถในการอ่านตามตัวอักษรและการอ่านตีความ
4. การอ่านเพื่อการนำไปใช้ (Application Reading) หมายถึง การที่ผู้อ่านอ่านบทอ่านหนึ่งแล้วสามารถที่จะนำความรู้ ประสบการณ์ และข้อคิดต่าง ๆ ที่ได้จากบทอ่านนั้นไปใช้กับสถานการณ์อื่นในตนเองเดียวกันต่อไป

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย หมายถึง การที่นักเรียนอ่านบทอ่านแล้วสามารถทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนกล่าวออกมาโดยตรง หาความหมายที่ซ่อนเร้นในข้อความ พิจารณาตัดสินเพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน นำความรู้ ประสบการณ์

และข้อคิดที่ได้จากบทอ่านไปใช้กับสถานการณ์อื่นในตนเองเดียวกัน โดยดูคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเขียน หมายถึง การฝึกอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยซึ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกเขียนเรื่องที่ย่าน ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเข้าใจของนักเรียน สรุปความสำคัญของเรื่องที่ย่านด้วยสำนวนข้อความของตนเองตามโครงสร้างของบทอ่าน เขียนประโยคที่ประกอบด้วยคำศัพท์ตามความเข้าใจของตนเอง

การเรียนโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน หมายถึง การฝึกอ่านเพื่อความเข้าใจด้วยวิธีการพูดซึ่งไม่เน้นทักษะการเขียน คือ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกเล่าเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ สรุปความสำคัญของเรื่องที่ย่านด้วยคำพูดของตนเองตามโครงสร้างของบทอ่าน พูดประโยคที่ประกอบด้วยคำศัพท์ตามความเข้าใจของตนเอง

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนบ้านหม้อ "พัฒนราษฎร์" สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยค่อนข้างต่ำ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้น้อย จบการศึกษาค้น ป.6, ป.7

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) แผนการสอนต่าง ๆ คู่มือครูวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนบ้านหม้อ "พัฒนราษฎร์" สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำนวน 64 คน โดยสุ่มมาจากประชากรจำนวน 72 คน
3. แบ่งตัวอย่างประชากร 64 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 32 คน ด้วยวิธีการจับคู่ (match by pair) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านระดับสูง 8 คน ระดับกลาง 16 คน และระดับต่ำ 8 คน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งเรียนแบบ

ร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียน และกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งเรียนแบบร่วมมือโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน

4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยยึดตามระดับความเข้าใจในการอ่าน 4 ระดับ ได้แก่ การอ่านตามตัวอักษร การอ่านเพื่อความ การอ่านโดยใช้วิจารณญาณ การอ่านเพื่อการนำไปใช้ เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ได้นำเครื่องมือดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุง จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดสุนทรเทพมุนี อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ซึ่งอยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกันกับตัวอย่างประชากร แล้วนำมาวิเคราะห์เป็นรายข้อเพื่อหาค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าระดับความยากระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ได้แบบทดสอบจำนวน 40 ข้อ นำแบบทดสอบนี้ไปหาความเที่ยงโดยใช้สูตร KR₂₀ ก่อนนำไปใช้จริง

5. สร้างแผนการสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

5.1 แผนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย มี 2 ชุดคือ

5.1.1 แผนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียน จำนวน 20 แผน

5.1.2 แผนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน จำนวน 20 แผน

5.2 แผนฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม จำนวน 5 แผน

นำแผนการสอนทั้งสองประเภทไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเพื่อพิจารณาความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุง จากนั้นจึงนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดสุนทรเทพมุนี อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำนวน 32 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (อยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน มีการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลเหมือนกัน) เพื่อดูความเหมาะสมของขั้นตอนการสอนและเวลาที่ใช้ในการสอน แล้วนำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

6. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยไปทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนทดลอง (Pre-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างก่อนทดลองของทั้งสองกลุ่ม

7. ผู้วิจัยจัดกิจกรรมฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม ทั้งกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 1 สัปดาห์

8. ผู้วิจัยดำเนินการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยด้วยวิธีแบบร่วมมือทั้งกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้าง กลุ่มละ 20 แผน สอนสัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ พุธ พฤหัสบดี วันละ 1 แผน แผนละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที จำนวนกลุ่มทดลองละ 60 คาบ โดยใช้เวลาทดลอง 7 สัปดาห์

9. เมื่อสอนครบตามกำหนดการสอนแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยชุดเดิมไปทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

10. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ดังนี้

10.1 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้กิจกรรมการเขียน กับกลุ่มที่เรียนแบบร่วมมือโดยไม่ใช้กิจกรรมการเขียน หลังการทดลองโดยการทดสอบค่าที (t-test)

10.2 เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยระหว่างก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มเดียวกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

10.3 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับครูในการใช้วิธีการเรียนแบบร่วมมือ สำหรับจัดการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

2. ได้โปรแกรมการฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งสามารถนำไปใช้สอนวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการหาวิธีการเรียนแบบร่วมมือไปปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา